

Marijke Bruyninx: "De gebruiker krijgt een kant-en-klare uitzendkracht die zowel competent als medisch geschikt is. Maar zodra die bij hem werkt, neemt hij alles over en zorgt hij ervoor dat die uitzendkracht gezond blijft en beschermd tegen arbeidsongevallen."

VEILIGHEID VAN UITZENDKRACHTEN

“Er is nog veel onwetendheid bij gebruikers”

De ongevals cijfers voor uitzendkrachten zijn sterk gedaald. Maar dat wil niet zeggen dat betrokkenen achterover mogen leunen. Aan de kant van de ondernemingen is er nog heel wat vooruitgang te maken, en de robotisering en digitalisering in onze magazijnen houden ook op veiligheidsvlak een uitdaging in.

Timothy Vermeir

In 2017 stierven er vijf uitzendkrachten als gevolg van een arbeidsongeval. Opvallend: twee overlijdens waren het gevolg van een verkeersongeval met een vrachtwagen, en één het gevolg van een gekantelde heftruck. Drie van de vijf waren dus te situeren in de wereld van transport en logistiek. Dat vraagt om een bezoek aan Marijke Bruyninx, directeur bij Preventie en Interim.

“Preventie en Interim is in 1998 bij Koninklijk Besluit opgericht als centrale preventiedienst voor de uitzendsector, die toen een kwalijke reputatie had. Dat KB had ook een heel specifieke opdracht: het aantal arbeidsongevallen en de ernst ervan bij de uitzendkrachten te verlagen en hun gezondheid te beschermen, en dat via sensibilisering, studies en dergelijke meer. Elk erkend uitzendbureau is verplicht

lid en moet een verbindingpersoon afvaardigen”, steekt ze van wal. Overigens: later dit jaar viert Preventie en Interim zijn twintigste verjaardag.

VEILIGER

Dat Preventie en Interim slaagt in zijn doelstelling, blijkt uit de meest recente ongevallenstatistieken, die in het jaarverslag 2017 staan. Concreet is de frequentiegraad - dat is: het aantal ongevallen per miljoen uren tewerkstelling - tussen 2000 en 2017 gedaald van 99,60 naar 41,13. Opvallend, maar niet verwonderlijk, is het verschil tussen hoofdarbeid en handenarbeid: voor de eerste groep is de

frequentiegraat 13,07; voor de tweede 58,60. Sinds 2013 vlakt deze grafiek overigens af: de cijfers blijven redelijk stabiel rond de 40 hangen. "Dat toont aan dat twintig jaar geleden wel degelijk allerlei zaken misliepen die je op een makkelijke manier kon oplossen en zo de cijfers sterk kon doen dalen. Het lijkt alsof we nu op een soort natuurlijke grens binnen de uitzendsector zitten. Het kan altijd beter, maar voor wat de uitzendsector lijkt het wel of iedereen mee is."

De werkelijke ernstgraad van de ongevallen (een maat voor menselijke schade ten gevolge van alle ongevallen per 1.000 gewerkte uren) is sinds 2000 ook sterk gedaald van 1,81 naar 0,91. Ook in deze grafiek blijkt een afvlakking de afgelopen jaren, parallel aan die voor de frequentie.

De globale ernstgraad, die aangeeft hoeveel dagen arbeidsongeschiktheid er is ten gevolge van arbeidsongevallen, is dan weer wél gestegen en behaalde in 2017 zijn hoogste peil sinds 2011 (al is er nog steeds een daling ten opzichte van het jaar 2000). De stijging

valt in het bijzonder op bij hoofdarbeid, waar men het hoogste cijfer ooit haalt. De verklaring daarvoor? Preventie en Interim wijst erop dat meer jobs met risico's worden ingedeeld bij hoofdarbeid, en dat het mogelijk is dat de verzekeringsmaatschappijen meer forfaitaire dagen toekennen voor bepaalde letsels dan vroeger.

Overigens: cijfers voor de sectoren waar de uitzendkracht aan de slag was op het moment van het ongeval, publiceert Preventie en Interim niet. Maar, aangezien de sector 'Vervoer en opslag' in het algemeen de op één na - de bouwsector - slechtste leerling van de klas is, lijkt het niet ver gezocht dat vervoer en opslag ook voor de uitzendkrachten een 'gevaarlijke' sector is...

DRIE PARTIJEN

Als u een uitzendkracht inzet uw magazijn is veiligheid een complexe zaak met drie betrokken partijen: de uitzendkracht, het uitzendbureau dat de juridische werkgever is, en u als 'gebruiker' - dat is de term die men gebruikt

Het magazijn is vandaag niet meer wat het gisteren was, en morgen wordt het alweer helemaal anders: naast de medewerkers zelf zullen er ook cobots en AGV's aan de slag zijn.

voor de onderneming waar de uitzendkracht aan de slag gaat. Al sinds 1987 staat de gebruiker in voor preventie en bescherming van de uitzendkracht op de werkplek. Later is dan een KB bijgekomen dat duidelijk maakt wat de taken zijn van het uitzendbureau, en wat de taken van de gebruiker.

"De uitzendkracht is werknemer van het uitzendkantoor, die instaat voor het gezondheidstoezicht en de arbeidsongevallenverzekering op zich neemt. Maar van zodra de uitzendkracht ter beschikking wordt gesteld bij de gebruiker is er gezagsoverdracht en moet de

"Door de robotisering en digitalisering wordt het moeilijk om in te schatten wat de risico's die beschreven zijn in de werkpostfiche werkelijk inhouden, en welk profiel nu gepast is voor de functie", zegt Marijke Bruyninckx.

gebruiker instaan voor alle bescherming en preventie op de werkplek”, legt de experte uit. “Voorafgaandelijk gezondheidstoezicht is een verantwoordelijkheid van het uitzendkantoor. De gebruiker krijgt dus een kant-en-klare uitzendkracht die zowel competent als medisch geschikt is. Maar zodra die bij hem werkt, neemt hij alles over en zorgt hij ervoor dat die uitzendkracht gezond blijft en beschermd tegen arbeidsongevallen, net zoals dat het geval is voor de vaste medewerker.”

Uitzendkantoren zijn zich vandaag erg bewust van het belang van veiligheid, wat maakt dat zij vaker géén uitzendkracht sturen naar een gebruiker die niet voldoet op vlak van welzijn. Dat recht hebben zij en staat ook expliciet in de welzijnswetgeving. Marijke Bruyninckx merkt daarbij op dat in het geval van ernstige arbeidsongevallen er vandaag meer advocaten aan te pas komen, wat ook iedereen scherp houdt.

WERKPOSTFICHE

Aan de kant van de uitzendkantoren zijn grote stappen gezet. Dus is de vraag: hoe kunnen we de stabiliserende arbeidsongevallencijfers nog verder laten dalen? Daarvoor kijkt Marijke Bruyninckx naar de gebruikers, al voegt ze meteen ook toe dat die kant van de vergelijking eigenlijk buiten haar scope ligt. “Wat we wel doen, is opleiding en voordrachten geven aan de gebruikers. We hebben specifiek voor hen ook de website www.werkpostfiche.be opgericht”, zegt ze. “Als ik met hen spreek, hoor ik dat er nog veel onwetendheid is, bijvoorbeeld dat er een werkpostfiche nodig is wanneer er gezondheidstoezicht is.” Ter herinnering: gezondheidstoezicht is nodig in het geval van een veiligheidsfunctie, een functie met verhoogde waakzaamheid of een activiteit met welbepaald risico.

De werkpostfiche neemt een centrale plaats in wanneer het gaat over veiligheid in de uitzendsector. “De gebruiker moet de technische risico’s en gezondheidsrisico’s die met een functie gepaard gaan analyseren, en duidelijk maken welke kennis en bescherming ervoor nodig is. Die inschatting moet de gebruiker neerschrijven in de werkpostfiche”, zegt ze.

Daarbij is de werkpostfiche de eerste steen van een reeks domino’s: als die valt, vallen alle andere ook. “Stel dat de gebruiker zijn werkpostfiche niet goed of onvolledig invult, dan loopt het daar en dan al mis. Pas als je ervoor zorgt dat de werkpostfiche goed is ingevuld, kan de consulent voor een goede, geschikte uitzendkracht zorgen.”

IMPACT NIEUWE TECHNOLOGIE

Een bezorgdheid bij Preventie en Interim is hoe nieuwe technologieën impact zullen hebben op de veiligheid van uitzendkrachten. Het magazijn is vandaag niet meer wat het gisteren was, en morgen wordt het alweer helemaal anders: naast de medewerkers zelf zijn er ook cobots en AVG’s aan de slag, om maar die twee innovaties te noemen. “Door de robotisering en digitalisering wordt het moeilijk om in te schatten wat de risico’s die beschreven zijn in de werkpostfiche werkelijk inhouden, en welk profiel nu gepast is voor de functie”, vertelt Marijke Bruyninckx.

Niet alleen de technische veiligheidsrisico’s worden daardoor moeilijker in te schatten, het is voor de consulent ook minder evident om in te schatten wat het profiel is dat de gebruiker precies wil. Verliest het uitzendkantoor voeling met hoe het er in de magazijnen aan toegaat, dan zal het vaker gebeuren dat de verkeerde mensen worden gestuurd.

Tot slot wijst ze ook op maatschappelijke veranderingen, waaronder de snelle schakeling naar de vierde industriële revolutie, die ook voor de uitzendkrachten gevolgen zullen hebben en kunnen betekenen dat hun welzijn achteruit gaat. Denk aan de effecten op de gezondheid van de medewerker ten gevolge van nieuwe werkvormen en psychologische risico’s zoals burn-out door werkstress.

Werken met uitzendkrachten: voorbij de wettelijke verplichtingen

Bovenop de wettelijke verplichtingen, schuift Marijke Bruyninckx een aantal best practices naar voor die ervoor kunnen zorgen dat de arbeidsongevallen bij uitzendkrachten nog verder dalen.

1/ Controle. Gebruikers - de bedrijven die uitzendkrachten inzetten in hun operaties - zouden alle attesten die het uitzendkantoor (verplicht) voorlegt, moeten controleren. “De gebruiker moet het ontvangen geschiktheidsattest altijd verifiëren of iemand werkelijk geschikt is voor de bedoelde werkpost. Maar ook het opleidingsattest verifieer je best. Doe je dat niet, dan moet je daar het gevolg van dragen, want uiteindelijk heb jij hem aan het werk gezet.”

2/ Onthaal. Een ander aandachtspunt is het onthaal van de uitzendkracht. De uitzendconsulent moet, aan de hand van de werkpostfiche en andere informatie, de uitzendkracht informeren. “Maar gebruiker zelf moet zorgen voor een goed onthaal waarbij men meer doet dan zeggen waar de cafetaria is. Dat moet de baas niet zijn, maar zet er een goede collega naast, of werk ook voor de uitzendkrachten met een peter of meter.”

3/ Werkpostfiche. De werkpostfiche is verplicht wanneer het gaat om een functie met gezondheidstoezicht, maar Marijke Bruyninckx pleit ervoor om altijd zo’n fiche in te vullen. Hoe meer relevante informatie een gebruiker aan het uitzendkantoor bezorgt, hoe beter, óók op vlak van veiligheid. “Wil je geen speelvogel? Zeg dat dan letterlijk, zodat de uitzendconsulent daarmee rekening kan houden”, illustreert ze.